

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9mk. 00 fen. za odosłanie do domu dopłaca się 20 fenigiem miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petlowy jednoszpaltowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wyraz.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Pańska Maryi Nr. 3a. — Telefon Nr. 5

W 127-ą rocznicę Konstytucji 3-go maja.

W historii każdego narodu znajdują się dni pamiętne, których rocznice święci się uroczystymi obchodami. Są one — niby słupy ogniste — następnym pokoleniom wskazujące dziejowego pochodzenia szlaki — radują serca i krzepią ducha. W dziejach naszych takim pamiętnym po wsze czasy dniem — jest i będzie dzień 3-go maja 1791 roku.

W dniu tym uroczystym — czasu Sejmu Wielkiego Czteroletniego — uchwalona została ostatecznie wiekopomna konstytucja czyli ustawa — wedle której miała się nadal odrodzona Rzeczpospolita rządzić. Ustawa ta ujęła w żelazne karby swawolę, a bezprawia szlachty i magnaterji — nadała prawa obywatelskie mieszczaństwu — dźwignęła z poniżenia pańszczyźnianego do godności obywatelskiej stan włościański, polepszających jego ciężką dolę i dążyła do uszczęśliwienia całego narodu przez sprawiedliwość, równość i braterstwo.

Pod względem społeczno-państwowym Konstytucja 3-go maja nie była tworem doskonałym, jak to wykazał jeden z najwybitniejszych historyków, ks. Walerjan Kalinka.

Ale inaczej być nie mogło. Po pierwsze, nie dało się to co wieki popsuły, naprawić w krótkim czasie; powtórę, ówczesne warunki polityczne i społeczne niezmiernie utrudniały tę naprawę. Utrudniał ją sam żywił szlachecki, rządzący krajem, wiadomo przecież, że twórcy Konstytucji — Stanisław August Małachowski, Ignacy Potocki i Kołłątaj zbierali się na tajne posiedzenia najpierw w pałacu Małachowskiego, a potem na zamku, w mieszkaniu Piattolego „dokąd król niepostrzeżony przychodził”. Wiadomo, że termin odczytania projektu Konstytucji był oznaczony — w największej tajemnicy — na dzień 5 maja, że na ten dzień właśnie najgorętsi prze-

ciwnicy reform, Branicki i Kossakowski, wykrywszy tajemnicę, zmobilizowali na gwałt swoje stroonictwo, grożące obaleniem nowej Ustawy. Dlatego przepieszono termin sesji sejmowej na dzień 3 maja.

Mimo poważne braki, Ustawa 3 maja gówiła, że „państwo, rozstrojone więcej, niż 100-letnią anarchją, nie umiejące rządzić sobą, okazało się zdolnym do poprawy, zdolnym stać o swoich siłach, byleby mu nie przeszkadzali sąsiedzi” (ks. Kalinka). Dowiedła niezniszczalnej żywotności narodu, rzetelnej świadomości obowiązków, poczucia odpowiedzialności wobec przyszłych pokoleń. Była ona tryumfem rozumu politycznego nad zaślepieniem, karnością nad anarchją, miłości braterskiej nad egoizmem. Najwymowniejszym dowodem uznania dla Ustawy 3 maja była powszechna radość w całej Polsce, entuzjazm mieszczaństwa, zbratanie szlachty, zapisującej się w poczet mieszczan, rozbrzmiewające po wszystkich ziemiach polskich słowa uniwersału marszałków sejmowych z dnia 7-go maja: „Ojczyzna nasza już jest ocalona. Swobody nasze zabezpieczone. Jesteśmy odtąd narodem wolnym i niepodległym. Opadły pęta niewoli i nierządu”.

Wszelkie późniejsze szlachetne poczynania w narodzie; i powstanie Kościuszkowskie, i Legiony, i bohaterstwo księcia Józefa, powstania 1831 i 1863 r. i walki żołnierzy polskich w wojnie obecnej — to posiew Konstytucji 3 maja, która obudziła i umocniła godność narodową, która rzuciła braterskie hasło: Wiwat król! wiwat wszystkie stany!, która w dni klęsk, zwątpienia, niewoli — podsycała nigdy nie gasnący płomień miłości Ojczyzny.

I w tym właśnie tkwi owo „nie-spożyte po” wszystkie czasy znaczenie Konstytucji!

Po przez całe przeszłe stulecie, bez względu na zmieniający się kilkakrotnie ustrój państwowy Polski, w dniach jasnych i ponurych, w kraju i na przymusowej emigracji, święcono dzień 3-go maja modlitwą, rozpamiętywaniem historycznym, konferencjami politycznymi, lub bojowymi manifestacjami, zależnie od możliwości i warunków, zawsze w imię odzyskania niepodległości. „Co rok obchodzić ten dzień” — mówił ks. Adam Czartoryski — w pięćdziesiątą rocznicę Konstytucji Majowej — jest to co rok oświadczać, że naszym dążeniem, wiarą polityczną jest i będzie wskrzesić rządzą, wolną i niepodległą Ojczyznę”.

Agitacja przeciwniemiecka na Ukrainie.

(Urzędowo). W ostatnich czasach dawała się zauważyć w Kijowie gwałtowna agitacja, która, jak się zdaje, skierowana była również przeciwko niemieckim wpływom na Ukrainie.

Nasze usiłowania zaprowadzenia ładu spotkały się z zupełnie niedostatecznym poparciem ze strony rządu ukraińskiego, który ponadto nie przedsięwziął żadnych środków, aby zabezpieczyć zasiewy wiosenne, a wraz z tem dopełnienie przyjętych na siebie w traktacie zobowiązań, przez takie zasiewy uwarunkowanych.

Generał-feldmarszałek v. Eichhorn, za porozumieniem z cesarsko-niemieckim ambasadorem bar. v. Mumm, widział się przeto zmuszonym ogłosić rozporządzenie w sprawie wykonania wiosennych robót rolnych. Rozporządzenie to rozpowszechnione zostało przez prasę ukraińską, w formie przekręconej, co z kolei wywołało wzburzenie w kraju, oraz protest centralnej Rady Ukrainy. Tymczasem okazało się, że członkowie rządu ukraińskiego sami biorą udział w agitacji przeciwko nam.

W tych warunkach szczególnego znaczenia nabrało samowolne uwięzienie dyrektora rosyjskiego Banku dla handlu zewnętrznego, Dobrego. Bez żadnych bliższych wyjaśnień został on napadnęty w swem mieszkaniu w imieniu „Związku dla oswobodzenia Ukrainy” i uprowadzony. Zawezwani na pomoc żołnierze milicji rządowej odmówili bronienia go. Miejsce jego pobytu dotychczas nie jest znane. Dobry, jako ukraiński rzeczoznawca w sprawach finansowych, wszedł w bliski kontakt z niemieckimi członkami komisji gospodarczej, przyczem położył wielkie zasługi na skutek rzeczowej współpracy z delegacją niemiecką i austriacką. Pozatem stało się wiadomem, że miały nastąpić dalsze aresztowania; równocześnie mnożyły się oznaki usprawiedliwiającego podejrzenia, że uwięzienie Dobrego dokonane zostało na rozkaz członków rządu ukraińskiego.

W rocznicę Trzeciego Maja.

NA WARSZAWSKIM RYNKU...

Na Warszawskim rynku chorągwie się chwiałą,
Zajaśniała wiosna majową nadzieją,
Zajaśniała wiosna nad ojczystym łanem,
Dziś się w służbie dla Ojczyzny chłop porównał z panem.

Na Warszawskim rynku tam muzyki grają,
Stanowi kmiecemu bracia prawo dają,
Nadają mu prawo, by bronił tej ziemi,
Razem z enymi ryerczami, jak z braciemi starszemi.

Na Warszawskim rynku tam naród zbrany,
Idą karmazyny, idą i mieszczany,
Pan Andrzej Zamoyski idzie z kmieciem w parze,
A z czeladzią tą cechową idą dygnitarze.

Radzili na sejmie całe cztery lata
Uradzili, że się naród w jedno zbrata.
Czas ci, Polsko, zgocić, twoje ciężkie bliźny!

— Wszysey dzisiaj równi sobie w o-bliżu Ojczyzny.

Na Warszawskim rynku biją wszystkie dzwony —
Wolnych synów Polsee przybyły miliony.
Idą do katedry, do świętego Jana,
Złoto przy kopcio, przy delji sukmana.

O ty dniu radosny, o ty, Trzeci Maju!
Zapachniałeś kwieciem w całym polskim kraju.
Zapachniałeś kwieciem najmłodszej wronności,

Miłością Ojczyzny i bratniej jedności.

Marja |Konopnicka.

Takiemu rozwojowi wypadków nie mogło niemieckie dowództwo naczelne przyglądać się spokojnie. Ten akt przemocy oznaczał wznowienie anarchii, zaś rząd Ukrainy okazał się zbyt słabym dla zabezpieczenia w Kijowie porządku prawnego. Wobec tego generał-feldmarszałek v. Eichenhorn, w porozumieniu z cesarsko-niemieckim ambasadorem bar. v. Mumm wydał w celu zabezpieczenia miasta Kijowa specjalne zarządzenia, polegające przede wszystkim na zaprowadzeniu sądów wojskowych, surowem karaniu przestępców i zagrożeniu ciężkimi karami za wszelkie pogwałcenia ładu i porządku.

Tymczasem śledztwo w sprawie Dobrego zostało już przekazane niemieckiemu sądowi wojskowemu. Doprowadziło ono, między innymi, do uwiecznienia ministra wojny Żukowskiego, szefa departamentu w ministerjum spraw wewnętrznych Dajewskiego, żony ministra spraw wewnętrznych Tkaczyni, komendanta milicji miejskiej Bogackiego i szefa departamentu w ministerjum spraw zagranicznych Lubińskiego. Śledztwo sądowe jest w toku.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi 1 maja.

Zachodni teren walk.

We Flandrii walka ogniowa w odcinu Loker i Dranoeter ożywiła się do większej gwałtowności. Świeżo rzucone do boju siły francuzów próbowały daremnie posunąć się w kierunku Dranoeter.

Wielokrotne natarcia ich załamały się w ogniu naszym.

Na polu bitwy po obu stronach Somme przeprowadziliśmy pomysłowe wywiady.

Natarcia na linje nieprzyjacielskie na południo-zachód od Noyon, oraz po przez kanał Oise—Aisne pod Vareshes dały przeszło 50 jeńców w zysku.

Wschodni teren walk.

Finlandja.

W rozpaczliwych walkach usiłował nieprzyjaciół przedrzeć linje nasze na północny wschód od Tavasthus, oraz pod Lathi.

Odparto go, zadawszy mu najcięższe straty.

Wojska fińskie zdobyły twierdzę Wybörg.

Ukraina.

Na Krymie została zajęta bez walki Teodozja.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Wycofanie armji amerykańskiej.

ZURICH, 1 | 5. „Tagesanzeiger” donosi, że wskutek powtarzanych ataków między Maas i Mozela, armja amerykańska, która tam zajmuje swoje stanowiska zostanie cołnietą i zastąpiona przez wojska francuskie.

Nowe czasy.

BERLIN 1 | 5. Zdjęcie cesarsko-rosyjskich niezdzieleni z gmachu konsulatu w Berlinie dokonano. We wtorek wieczorem zostały zawieszono czerwone barwy republiki na gmachu poselstwa przy ul. Pod Lipami.

Co się dzieje w Rosji.

BERLIN 1 | 5. Zagraniczne doniesienia o chwianiu się bolszewickiego rządu nie potwierdzają się. Tutejszy poseł rosyjski o niczem nie wie. W Wiedniu przypuszczają, że chodzi tu o zmianę polityki rosyjskiej.

Czesi do Polaków.

„Polnische Nachrichten” donoszą: Wiceprezes Koła polskiego Kędziór,

otrzymał w odpowiedzi na swój telegram od czeskiego związku depeeszę, podpisaną przez prezesa Związku, Stanka i posła Tusara. Depesza ta opiewa: Walne zgromadzenie czeskiego narodu dziękuje za objawy sympatii i ufa, że uda się zjednoczyć słowiańskie narody w walce o wolność i samostność.

Chwila bieżąca.

— Reskryptem cesarskim dziś rano zamknięty został sejm alzakolotaryński.

— Jak donoszą z Abo do „Aftonbladet”, przy zdobyciu Wybörga dostał się do niewoli również główny wódz czerwono-gwardzistów, Kulervo Hanner.

Trzeci Maj.

Dniu radości, dniu wesela,
jak szeroki polski kraj,
niechaj okrzyk w niebo strzela,
wivat, wivat trzeci maj!

Naród z królem, król z narodem—
odrodzenia złoty sen...
w upojeniu cudnem, młodem
niech nam dzień rozbliska ten,

Niechaj prężą się ramiona,
duch Kościuszki w świt nas wiedź,
święć godzinie się wysniona,
kwieć się, maju, wiosno kwieć!

Trzeci maja... wielki Boże!
dłonie bratnie złączmy wraz—
cóż się oprze, któż nas zmoże?
Bóg nad nami, Polska w nas!

Zorza świta, dzień się rodzi—
po Wolności sięgniem raj...
w górę serca starzy, młodzi—
wivat, wivat trzeci maj!

Józef Relidziński

Co słychać nowego?

Zjazd sokolów w Poznaniu.

Zjazd delegatów sokolów polskich, który od 4 lat nie mógł się zebrać, odbył się w Poznaniu. Uczestniczyli tam delegaci z różnych krajów, a wśród licznej grupy znajduje się wiceprezes dr. Ksawery Zakrzewski oraz prezes galicyjskiego Związku Fiszer. Zjazd trwał dwa dni.

Wyrok śmierci na Ukrainie.

„Kijowska Myśl” podaje z Mikolajewa.

„Na mocy praw wojennych skazani zostali na rozstrzelanie stolarz Bazyli Aparin i ślusarz Dymitr Aparin, u których znaleziono broń i naboje, prócz tego Michał, Iwan i Dymitr Aparinowie za strzelanie do aeroplanu niemieckiego. Wyrok ten został wykonany.

O powyższem powiadomiam i uprzedzam wszystkich mieszkańców. General v. Galwitz.

Echa zająć krakowskich.

Pod tytułem „Stopniowo sprawa się wyświetla” pisze „Naprzód”:

Dzięki korespondencjom (nb. kłamliwym) pism wiedeńskich oraz interwencji posłów polskich mogliśmy czytelników niecie poinformować o wypadkach krakowskich. W każdym razie sprostowaliśmy szereg kłamstw w rodzaju tego, że na czele rozruchów stali „legjonisci i kolejarze”.

Obecnie stopniowo wyjaśniają się dalsze szczegóły; urzędowa „Gazeta Lwowska” pisze:

„Insultowane i zarzucone kamieniami wojsko usiłowało z razu rozprężyć tłumy białą bronią, gdy jednak to pomimo kilkakrotnych wezwań okazało się bezskuteczne, mu siało uczynić użytek z broni palnej, wskutek czego kilka osób zostało

zranionych i niestety życie 2 osób padło ofiarą.

Rozruchy w Krakowie miały przede wszystkim charakter t. zw. rozruchów „głodowych”, wywołanych skutkiem braków aprowizacji; sprawozdania dzienników wiedeńskich, usiłujących im nadać inny charakter, są o wiele przesadzone.

Tak pisze urzędowa „Gazeta Lwowska”.

Stopniowo prawda się wyjaśnia. Ale i te powyżej przytoczone fakty jeszcze bynajmniej nie są wszystkim o którym mówili przed paru dniami polscy posłowie socjalistyczni z min. Tohenburgiem i w komisji wojennej.

Doczekamy się zapewne chwili, kiedy i te kwestje będą wyjaśnione.

Zwraca na nią z naciskiem uwagę poseł krakowski dr. Adolf Gross we wczorajszej „Krakauerztg”. Dalej dr. Gross zwraca uwagę na to, że od 4 tygodni nie otrzymuje krakowska ludność chleba.

W tej sytuacji nie trudno było — powiada — wątpliwym żywiołom skierować niezadowolone głodnych ludzi przeciw żydom, skoro społeczeństwo polskie zostało przez władze ubezwładnione.

Stopniowo sprawa się wyświetla...

KRONIKA.

Odezwa do diecezjan.

J. E. Biskup kujawsko kaliski ks. Stanisław Zdzitowiecki wydał następującą odezwę: W celu uproszenia rychłego pokoju, lepszej doli dla naszego kraju, znękanego długoletnią ciężką niewolą i obecną wojną, tak jak roku poprzedniego, wszyscy proboszczowie i rządcy kościołów i kaplic publicznych zarządzają u siebie w pierwszą niedzielę maja, poświęconą czci Najświętszej Maryi Panny, Królowej Korony Polskiej, uroczyste z wystawieniem Najświętszego Sakramentu nabożeństwa i wypowiedzą odpowiednie okolicznościowe kazania.

W dniu tym świątynie niech przywdzieją jaknajuroczystsza i najodbornejsza szatę. Wielobne Dachowieństwo nie poskapi gorących słów zachęty, aby lud wierny w ten dzień podążył jaknajtęmniej do świątyni i zaniósł gorące modły do tronu Królowej Nieba o wyprośzenie przez Jej potężne orędownictwo przedkiego i pewnego zmilowania i o przywrócenie dawnego blasku i chwaty sponiewieranej Ojczyzny naszej.

Stanisław Bp.

Nabożeństwo „Dzwigni”.

W sobotę 4 bm. o godz. 7 i pół rano odprawione zostanie w Bazylice Jasnogórskiej w Kaplicy Matki Boskiej nabożeństwo na intencje Stow. „Dzwigni”, na które zarządy „Dzwigni” i sklepu zapraszają swoje członkinie.

Obchód rocznicy 3-go maja w Częstochowie.

Dziś w piątek 3 maja, jako w rocznicę ogłoszenia Konstytucji 3-go maja, odprawione zostanie przed szychytem, a w razie niepogody w wielkim kościele na Jasnej Górze o godz. 9 i pół punktualnie uroczyste nabożeństwo.

Komitet organizacyjny prosi władze państwowe, komunalne, cechy, korporacje i szkoły o zebranie się o g. 9 rano przed Wałami Jasnej Góry. Porządek utrzymywaw będzie Straż Ogniowa Ochotnicza.

Po skończonym nabożeństwie uczestnicy rozejdą się oddzielnie. Uro-

Wszystkie nabożeństwa odbędą się w świątyniach innych wyznań, a mianowicie: w kościele ewangelickim o g. 10 i pół, i w nowej synagodze o g. 11 przed południem.

Nabożeństwa 3-go Maja.

W rocznicę Konstytucji 3-go Maja w kościele św. Zygmunta odprawione zostanie nabożeństwo na intencję Ojczyzny o g. 8 rano.

Dziś w piątek 3 bm. o g. 9 rano w kościele św. Barbary z okazji rocznicy konstytucji majowej odprawione zostanie uroczyste nabożeństwo na intencję Ojczyzny.

O tej też godzinie odprawione zostanie nabożeństwo dla młodzieży z okazji tego okręgu.

Przedstawienie galowe w teatrze „Apollo“.

Pragnąc uczcić dzisiejszą wielkopomną rocznicę Konstytucji 3 maja i dać możność publiczności spędzenia wieczoru w nastroju uroczystym i poważnym dyr. St. Szczęśliwy i A. Miller zapowiadają na dziś wielkie widowisko galowe, na program którego złożą się: akt 2-gi „Hrabiny“ i akt 2-gi „Halki“, tych najpiękniejszych oper polskich, grywanych zwykle w stolicy w chwilach podniosłych i uroczystych. Część trzecia programu, wypełni nastrojowy dział koncertowy.

Przypuszczając należy, że Częstochowa oceni zabiegi kierownictwa teatru, które ze swej strony dokłada wszelkich starań, by widowisko wypadło możliwie najwspanialej. Chcąc też umożliwić użyczenie widowiska szerszemu ogółowi dyrekcja teatru nie podwyższa w dniu tym ceny miejsc i zaznacza, że pomimo uroczystego charakteru przedstawienia stroje nie obowiązują.

Zebanie wł. nieruchomości.

W niedzielę 5 b. m. o g. 3 i pół po poł. w lokalu Stow. rzem. przem. ul. Panny Marii 9 odbędzie się zebanie kwartalne częstochowskiego Stow. wł. nieruchomości. Wstęp na zebranie mała członkowie, oraz właściciele nieruchomości chrześcijanie nie będący jeszcze członkami. Ze względu na mające być omawiane ważne sprawy pożądany jest liczny udział członków i gości.

Województwo częstochowskie.

Jak się dowiadujemy, opracowywane są projekty podziału administracyjnego Królestwa. Właśc. przystem dwa kierunki: Centralizacji i decentralizacji administracji prowincjonalnej. Do projektów decentralistycznych z podziałem na duże jednostki administracyjne należy projekt, opracowywany w sekcji administracyjnej min. spraw wewnętrznych według którego Królestwo byłoby podzielone na 14 ziem, na ich czele staliby prezydenci. Ziemie dzieliliby się na starostwa (96), zaś te na gminy (około 1000). Drugi znowu projekt centralistyczny zaleca podział Królestwa na 18 województw, z podziałem ich na 100 starostw.

Miasto nasze należałoby do województwa częstochowskiego.

W obu projektach pozostawiono terytorjum gminne i liczbę bez zmian. Uwzględniano o ile możności pokrewieństwa ekonomiczno-gospodarcze, etnograficzne między poszczególnymi okręgami administracyjnymi. Projektów podziału Królestwa jest zdaje się więcej. Który z nich wejdzie w życie najbliższa przyszłość pokaże.

Reemigranci w Częstochowie

Wczoraj przybyło do Częstochowy z Rewla i Baranowicz 40 reemigrantów, z których 12 osób Rada Op.

pow. wysłała do miejsc zamieszkania w powiecie i Częstochowie, a pozostali wyjechali do Sosnowca, Strzemieszyc, Zawiercia i Noworadomska. **Obiady dla przybyźców z Rosji.**

Osobom niezamoznym przejeżdżającym z Rosji R. O. pow. częstoch. wydaje obiady bezpłatne w kuchni Nr. 3.

Wstrzymanie ruchu.

Z powodu reparaacji mostu ponad koleją Herbko-Kielecką wszelki ruch skierowany był musi koła Rąkowa.

Nie o jałmużnę, lecz o pracę.

Nie o jałmużnę, lecz o pracę biega was czytelników uczoiwy ożło wiek z zawodu mechanik p. S., który z powodu osłabionego wzroku nie może wykonywać wielu swych prac ale przyjmie każdą inną, byle mógł zarobić na najlichszą choćby strawę! Łaskawe zgłoszenia przyjmuje Redakcja „Gońca“.

Miljonowe sumy.

Dopiero od kilku dni trwa rejestracja sum należących się mieszkańcom Królestwa Polskiego od władz i różnych instytucji rosyjskich, a już zapisane kwoty dochodzą do setek tysięcy rubli.

Fałszywy alarm.

Wczoraj o godz. 6 po poł. została wezwana Straż ogniowa, jakoby do pożaru w domu № 26 przy ul. Ogrodowej. Po przybyciu na miejsce wypadku pogotowia Straży okazało się, że był to alarm fałszywy.

Przedstawienie dziecięce.

W dniu 4 maja b. r. w sali „Ogniska“ odbędzie się przedstawienie dla dzieci. Odegrana będzie baśń żarodziejska pod tytułem „Królowna Basia“, urezumiowana ściewami i tańcami. Wykonawcami będą—dzieci z ochrony im. Królowej Jadwigi, na którą przeznaczona się dochód z tego przedstawienia.

Wyratowany ze studni.

Kazimierz Karoź, lat 9 (Parkitka 21) bawiąc się pitką wpadł do studni na Ryku Wieluńskim, która od dłuższego czasu jest niezakryta. Od niechybnej śmierci wyratował chłopca poliojant Cnlebowski.

Z teatru

Dzisiejsza „Halka“.

Program dzisiejszego widowiska galowego w teatrze „Apollo“ zapowiada akt 2-gi „Halki“. Dlatego też poświęcamy słów kilka arcydziełu muzyki polskiej i jej twórcy.

Stanisław Moniuszko urodził się w Ubielcu na Litwie, a kształcił się w organisty Frëyera. dalsze zaś studia odbywał w Berlinie u Kugenhagena, poczem osiadł w Wilnie, rozbudzając w mieście tem ruch muzyczny. Gdy objął dyrekcję opery warszawskiej, wystawił swą operę—„Halkę“, która składała się początkowo z dwóch aktów, zaś arja „szumią jodły“ napisana była pierwiej na baryton. Gdy Halka została rozszerzona, również i arja „Szumią jodły“ Moniuszko ostatecznie wykończył i powierzył ją znakomitemu wówczas tenorowi Doboskiemu. Rolę Jontka śpiewali potem: Kwiciniński, Myszyga i inni. Rolę zaś Halki: Dowiakowska, Szczepkowska a ostatnio Konarska i inna. Zarówno treść dramatu muzycznego—swojska, jak i muzyka tak

Teatr „Apollo“ ul. P. Marii 12.

Dziś w piątek 3 Maja

Przedstawienie galowe

H A L K A

opera St. Moniuszki. Akt 2

H R A B I N A

opera St. Moniuszki. Akt 2

Wielka część koncertowa

Orkiestra 56 pułku piechoty. — Początek o godz. 8 wieczorem. Bilety w kasie teatru od 11-1 w poł. i od 6 wiecz. do końca przedstawienia

Taksa cen w gablocie lekarza

Dentysty Stefana Barylskiego

ul. Panny Marii № 49.

Wszelka porada bezpłatnie
Wyjęcie zęba 2 m.
„ bez bólu 3 m.
Plomba cementowa lub miedziana z leczeniem 5 m.
Plomba srebrna lub porcelanowa z leczeniem 6 m.
Ząb sztuczny w kauczuku 10 m.
Korona 30 m.

bliska uczuciom naszym narodowym—przyczyniali się słusznie do tego, że Halkę wystawiono przeszło tysiąc razy. Ilekroć opera włoska przyniosła każdej Dyrekcji deficyt—Halka ratowała sytuację niezawodnie. b—mof.

Zamordowanie rezerwisty.

W tych dniach we wsi Kamyk pod Częstochową zdarzył się wypadek, który wstrząsnął do głębi mieszkańcami całej okolicy, rzucając ponure światło na niektóre stadia małżeńskie, które rozdzielił wybuch wojny przez powołanie jednej; ze stron do szeregów armii rosyjskiej. Znane są tragedje, jakie wielokrotnie odegrały się tu i owdzie po powrocie męża rezerwisty, ale poniższa swą grażą przewyższa wszelkie zbrodnie, jakie zanotowano w kronice tego rodzaju krwawych rozpraw.

Jak dobry syn i mąż.

Gdy w tych powrocił rezerwista do Częstochowy z wojska rosyjskiego i udał się do swej rodzinnej wioski wszedł najprzód do chaty swych rodziców, by powitać swą matkę starszszą, a potem swą żonę; zamieszkała w innej osadzie. Po serdecznym przywitaniu syna, matka przyrzekła odwiedzić synową i syna nazajutrz, co też uczyniła.

Gdzie twój mąż?

Kiedy starszka udała się następnego dnia do zagrody rezerwisty i gdy nie zastała w izbie syna, zapytała krzającą się synową:—Gdzie twój mąż, który powrócił wczoraj?

Żona zdziwiona odpowiedziała:—A czy on wrócił?

Widząc w tem coś niewyraźnego, starszka udała się do sołtysa wsi i opowiedziała mu przebieg powrotu syna, który gdzieś nagle zaginął.

Zamordowany.

W otoczeniu 5-ciu włóścjan udał się sołtys do chaty rezerwisty zdanem żony jego nieprzybyłego zupełnie.

Po kilku pytaniach żona zaginionego przyznała się, że męża swego przy pomocy kochanka zamordowała, a zwłoki jego rzuciła do gnojówki.

Trup w szarym szyneli.

Po udaniu się do wskazanego miejsca, sołtys przy pomocy włóścjan wyciągnął ciało zamordowanego w ohydny sposób rezerwisty, który był odziany w szary zakrawiony szynel żołnierski.

Zaszyte tysiące.

Przy bliższych oględzinach zwłok okazało się, że niepozorny szynel rezerwisty zawierał wielką ilość rosyj-

skich banknotów papierowych na ogólną sumę kilku tysięcy rubli i osobno 10 tysięcy rubli w złocie, których mordercy nie zabrali, gdyż nie zauważyli ich ponieważ rezerwista miał je zaszyte za podszewką szynela.

Zabójczynię męża i jej towarzysza spotka zapewne odpowiedni wymiar sprawiedliwości.

Zbliża i zdaleka.

Ceny mięsa w Kielcach.

W ostatnich dniach ceny na mięso w Kielcach znów się podniosły. I tak: funt mięsa wieprzowego lepszego gatunku (schabu) kosztuje 6 kor., funt mięsa pośledniejszego gatunku (golonka, żeberka itd.) 5 kor. Podrożało również mięso wołowe i cielęcina.

Z ostatniej chwili Zajęcie Sebastopola.

BERLIN 2 | 5. Wojska niemieckie rozbiły pod Sebastopolem opór nieprzyjaciela zajęły miasto bez walki.

Potrzeba 15.000 marek na pierwszy numer hipoteki Wiad. Moczyłowski. Zgroda włościańska w parku miejskim

od Wtorku 30-go Kwietnia do Piątku 3-go Maja b. r. występuje w

TEATRZE PARYSKIM

ulica Panny Marji Nr. 19.

PREMJOWANA
PIĘKNOŚĆ

Najsłynniejsza w świecie gwiazda kinematograficzna

Fern Andra

Nieporównana odtwórczyni psychiki współczesnej hobbity

Jak liść podczas burzy...

w 5-cio aktowej tragedji miłotci

Nad program: **INDO - CHINY** (Natura.)

Muzyka: Sekstet Artystyczny
— Szczegóły w programach —

Ceny miejsce zwykłe.

Dla dzieci wejście wzbronione.
Bufet cukierniczy przy teatrze.

Teatr „ODEON“ ul. Panny Marji № 27.

Program od piątku 3-go do wtorku 7 maja

Sensacja!

Najnowsze arcydzieło filmowe!

Sensacja

LIST UMARŁEJ... Magda Sonja.

Wzruszający dramat życiowy w 6-ciu aktach z prologiem. W roli głównej piękność czeska

Głosy Prasy i Publiczności warszawskiej twierdzą zgodnie, że jest to najlepszy obraz sezonu.

Dla dzieci wejście wzbronione — — — Ceny miejsce zwykłe. — — — Szczegóły w afiszach i programach.

Anons: Od środy 8 Maja Ostatnia Sensacja! **Złote Bagno** Dramat według głośnej sztuki „Jastrząb“ w wykonaniu artystów warszawskich.

Sensacja Tylko przez kilka dni demonstrowane będą zdjęcia z pochodu młodzieży i T-stw sportowo-gimnastycznych w dniu 30 Kwietnia w Częstochowie.

8-io KL. GIMNAZJUM ŻEŃSKIE T. Buszówny

w Częstochowie ul. Jasnogórska 24.

Niniejszem podaje do wiadomości publicznej, że egzamina wstępne odbywać się będą od 1-go do 8-go czerwca włącznie od g. 8^{1/2}, do g. 1^{1/2}. Od Kandydatek, które okazały się nieprzygotowane z jednego lub paru przedmiotów, będzie wymagany powtórny egzamin po wakacjach tylko z tych przedmiotów.

Od wakacji zostanie otworzona VIII kl. do której przyjmowane być mogą także kandydatki, posiadające 7-io klasowe świadectwo z przed lat paru, po złożeniu z łaciny i matematyki oraz z języka francuskiego (jeśli stopnia z niego nie mają) w swem świadectwie.

Ofiary.

Dla uczczenia 8-tej pamięci zasłużonego profesora Marka Wigurskiego nauczycielstwo szkół miejskich składa na kolonje letnie 10 m. kwit 198.

Ku uczczeniu pamięci M. Wigurskiego Na stypendium im zmarłego Władysław Zawada rb. 50 kwit 197.

Stanisław Rumszewicz

advokat przysięgły w Częstochowie ul. Piękna № 7 parter front (obok sądu pokoju 1-go okręgu)

Przyjmuje od 9-ej do 9 i pół rano i od 2-ej do 5-ej po południu.

Pierwszy w Częstochowie chreścijański skład, kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pianina, maszyny do szycia i t. p. po cenach umiarkowanych, oraz poleca całkowite umeblowanie, spiżni, stołowych, i t. p. ul Panny Marji 78. obok parku. 416—

Urządzenie sklepu sprzedam Hubertowska 18. 403—

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Marji № 10.

Wyjmowanie zębów. Plomby

Laboratorium zębów sztucznych.

godz. od 9-1 i 3-7 wieczorem.

Ceny bardzo przystępne.

DOKTOR

Romuald Broniatowski

poroćcił do Częstochowy

ul. Panny Marji № 8. 409—

Choroby chirurgiczne i kobiece.

Przyjmuje od 4-6 po poł.

Mebli garnitur szafy, stoły, krzesła, biurka, komoda, otomana, kredens, łózka, 398—
ulica Panny Marji Nr. 12

Losy loterii na Polakich Inwalidów Wojennych są do nabycia w kantorze wymiany pieniężny

Franciszka Działacha

ul. Panny Marji № 24.

Cały los kosztuje Mk. 24.

Pół losu „ „ „ 13.

Cwiartka „ „ „ 6.50

Osemka „ „ „ 3.25

Można nabywać na dniówki

Ciągnięcie 1-ej klasy rozpocznie się 22 maja jr. b.

Subkolektorzy zechcą zgłosić się po losy.

Świątek do pompy osuszający sprzedawca Kucelin Adam Hajdas 423

Potrzebny mężczyzna inteligentny w wieku od 21 do 30 lat znający gruntownie język niemiecki. Oferty sub A. W. Adm. „Gość” 424

Pies z rasy wilków do sprzedania ul. Szkolna 1 m. 4. 405—

Młoda osoba poszukuje janiego kolw zajęcia lub przy gospodarstwie. Oferty w „Gościu” 418

Przyjmę posadę kasjerki lub ekspedjentki na cały dzień. Oferty w „Gościu” 418

Do sprzedania paw. Zawoźne ul. Mirowskiej Nr. 10. 417—

Spożycie okucia do bosaków i trefów bezpieczeństwa od pekani i darcia, dostac można ul. Jasnogórska 17. 418—

Nasiona okrowych buraków do sprzedania ul. Panny Marji 50 Przybylski. 419—

Adwokat udziela korepetycji Szkolna m. 4 420—